

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 144g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 59 alineatul (5) din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997
privind societățile pe acțiuni

(contestarea hotărârilor adunării generale a asociaților)

CHIȘINĂU

15 decembrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 8 noiembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 15 decembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alineatul (5) din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni și interpretarea articolelor 20 și 53 alin. (1) din Constituție, ridicată de către Ion Șiman, parte în dosarul nr. 3a-1290/2017, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 8 noiembrie 2017 de către completul de judecată (Ana Panov, Ion Secieru, Vitalie Cotorobai) din cadrul Curții de Apel Chișinău, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 6 iunie 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat o hotărâre prin care a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ion Șiman împotriva Societății pe acțiuni „Moldova-Film” și Ministerului Culturii, privind anularea actelor, constatarea încălcării dreptului la muncă, obligarea la încheierea contractului individual de muncă și repararea prejudiciului material și moral.

4. Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 6 iunie 2017 a fost atacată la Curtea de Apel Chișinău.

5. La 21 septembrie 2017, în ședința de judecată, Ion Șiman a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 59 alineatul (5) din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni și interpretarea articolelor 20 și 53 alin. (1) din Constituție.

6. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2017 s-a dispus ridicarea excepției și remiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în M. O., 2008, nr. 1-4, art. 1) sunt următoarele:

Articolul 59

Modul de desfășurare a adunării generale a acționarilor

„[...]”

(5) Hotărârea luată de adunarea generală a acționarilor contrar cerințelor prezentei legi, ale altor acte legislative sau ale statutului societății poate fi atacată în justiție de oricare dintre acționari sau de o altă persoană împuternicită dacă:

a) acționarul nu a fost înștiințat, în modul stabilit de prezenta lege, despre data, ora și locul ținerii adunării generale; sau

b) acționarul nu a fost admis la adunarea generală fără temei legal; sau

c) adunarea generală s-a ținut fără cvorumul necesar; sau

d) hotărârea a fost luată asupra unei chestiuni care nu figura în ordinea de zi a adunării generale sau cu încălcarea cotelor de voturi; sau

e) acționarul a votat contra luării hotărârii ce îi lezează drepturile și interesele legitime; sau

f) drepturile și interesele legitime ale acționarului au fost grav încălcate în alt mod.
[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că restrângerea dreptului de a ataca în instanță hotărârile luate de adunarea generală a acționarilor constituie o încălcare a accesului liber la justiție.

10. Astfel, autorul excepției invocă faptul că art. 59 alin. (5) din Legea privind societățile pe acțiuni împiedică o terță persoană de a obține anularea actului ilegal, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei, contrar prevederilor de la art. 1 alin. (3), 4 alin. (1), 7, 20, 26, 43, 53 și 54 din Constituție.

11. De asemenea, autorul excepției solicită interpretarea normelor constituționale cuprinse la art. 20 privind accesul liber la justiție și art. 53 privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, precum și interpretarea normelor constituționale țin de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către Ion Șiman, parte în dosarul nr. 3a-1290/2017, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

16. Curtea observă că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie (i) dispozițiile art. 59 alin. (5) din Legea cu privire la societățile pe acțiuni, precum și (ii) interpretarea articolelor 20 și 53 alin. (1) din Constituție.

17. În raport cu dispozițiile art. 59 alin. (5) din Legea cu privire la societățile pe acțiuni, Curtea observă că deși autorul excepției invocă pretinsa încălcare a articolelor 1 alin. (3), 4 alin. (1), 7, 20, 26, 43, 53 și 54 din Constituție, în esență, susține că norma contestată afectează accesul liber la justiție.

18. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că dreptul de acces la justiție nu este un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit (HCC nr. 14 din 15 noiembrie 2012, § 58).

19. Examinând prevederile art. 59 alin. (5) din Legea cu privire la societățile pe acțiuni, Curtea observă că acestea stabilesc că hotărârile adunării generale a asociațiilor pot fi atacate în instanța de judecată de către acționari sau de către o altă persoană împuternicită.

20. Curtea menționează că posibilitatea recunoscută acționarilor de a contesta în instanță hotărârile adunării generale are la bază interesul legitim al acționarilor în gestiunea societății pe acțiuni.

21. În acest sens, nu poate fi reținută critica autorului privind încălcarea prin dispozițiile contestate a accesului liber la justiție, or, în condițiile în care hotărârea adunării generale vizează drepturile acționarilor, aceștia și justifică un interes în solicitarea exercitării unui control judiciar asupra hotărârilor adunării generale a asociațiilor în cazul în care drepturile și interesele legitime ale acestora au fost încălcate.

22. În partea ce ține de interpretarea articolelor 20 și 53 din Constituție, Curtea relevă că, potrivit Hotărârii nr. 2 din 9 februarie 2016, excepția de neconstituționalitate reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței cu prevederile Constituției a unor dispoziții legale aplicabile în cauze deduse instanței de judecată. Astfel, Curtea raportează norma legală incidentă într-o cauză particulară la Legea Fundamentală, ținând cont de practica de aplicare a acestei norme.

23. Interpretarea normelor constituționale invocate constituie o abordare *in abstracto*, fiind inadmisibilă în cadrul rezolvării excepțiilor de neconstituționalitate.

24. Așadar, în temeiul celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alineatul (5) din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, ridicată de Ion Șiman în dosarul nr. 3a-1290/2017, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 15 decembrie 2017
DCC nr. 113
Dosarul 144g/2017*